

กระทรวงสาธารณสุข
Ministry of Health

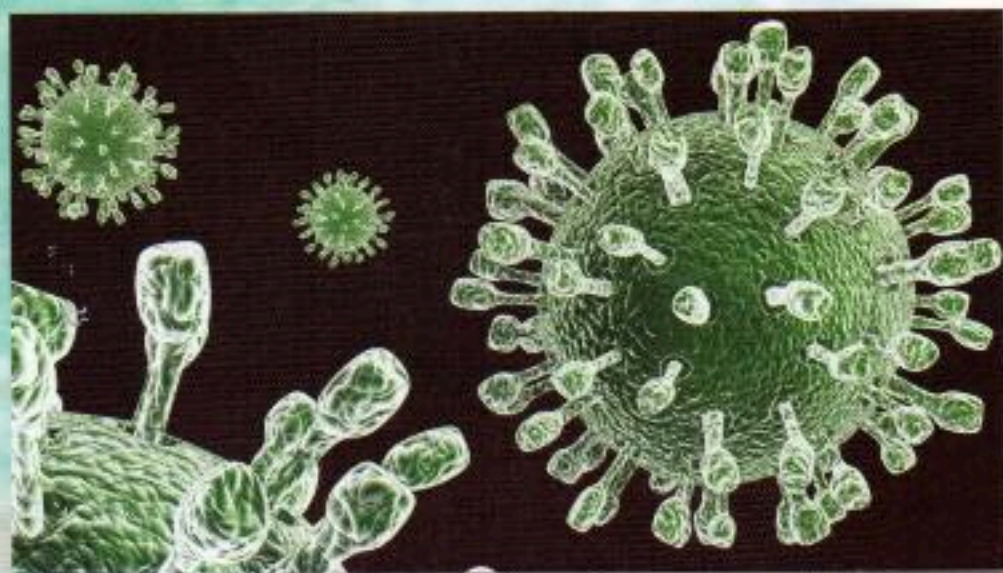
โรคอุจจาระร่วง จากเชื้อไวรัส

โรคอุจจาระร่วง เป็นภาวะที่พบได้บ่อยทั้งในเด็กและผู้ใหญ่ หมายถึง กลุ่มอาการที่มีการถ่ายอุจจาระเหลวหรือเป็นน้ำ ตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป ใน 1 วัน หรือถ่ายอุจจาระเป็นน้ำหรือเป็นมูกเลือดแม้เพียงครั้งเดียว และอาจมีอาการอาเจียน หรือ เป็นไข้ร่วมด้วย

โรคอุจจาระร่วง สามารถแบ่งได้ตามระยะเวลาที่ป่วย เช่น **อุจจาระร่วงเฉียบพลัน** คือ มีอาการอุจจาระร่วงน้อยกว่า 7 วัน และ **อุจจาระร่วงเรื้อรัง** คือ มีอาการอุจจาระร่วงนานกว่า 7 วัน นอกจากนี้ยังแบ่งตามเชื้อที่เกิดให้เกิดอาการอุจจาระร่วง เช่น เชื้อแบคทีเรีย เชื้อไวรัส สารพิษ สิ่งแปลกปลอม เป็นต้น

โรคอุจจาระร่วงจากไวรัส

เชื้อไวรัสส่วนใหญ่ที่ทำให้เกิดอาการอุจจาระร่วง เช่น เชื้อไวรัสโรตา (Rotavirus), เชื้อไวรัสโนโร (Norovirus)

โรคอุจจาระร่วงจากไวรัสโรตา พบมาก ในกลุ่มเด็กเล็ก อายุต่ำกว่า 5 ปี แต่ในรอบ 2 ปี ที่ผ่านมา พบว่ามีรายงานการป่วย ในผู้ใหญ่เพิ่มขึ้น ซึ่งอาจติดเชื้อจากการดูแลเด็กที่ป่วย หรือติดจากการปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อม โดยเชื้อไวรัสโรตามักจะพบมาก ในช่วงฤดูหนาว

สาเหตุ เชื้อไวรัสโรตาที่ทำให้เกิดอาการอุจจาระร่วงในมนุษย์ มี 7 สายพันธุ์ (A, B, C, D, E, F, G) เด็กที่อายุน้อยกว่า 5 ขวบ เกือบทุกคน จะติดเชื้อไวรัสกลุ่มนี้อย่างน้อยหนึ่งครั้ง

อาการ อาจจะมีไข้ มีน้ำมูกและไอเล็กน้อยนำมาก่อน คล้ายการ ติดเชื้อไวรัสอื่น ๆ แต่จะมีอาการช่วงสั้น ๆ แล้วมีอาการทางเดินอาหารตามมา มักมีอาเจียนมากใน 1 - 2 วันแรก และท้องร่วงเป็นน้ำพุ่งหลายครั้ง หากไม่ได้รับเกลือแร่เพียงพอจะท้องอืดมาก อาจถ่ายอุจจาระมาก จนก้นแดง

อาการอาเจียนจะเป็นในช่วงสองวันแรกแล้วดีขึ้น แต่ท้องร่วง จะอยู่นานประมาณ 5 - 7 วัน

การติดเชื้อ เกิดจากการกินสิ่งปนเปื้อนอุจจาระที่มีเชื้อนี้ เช่น เด็กมือเปื้อนแล้วอมหรือดูดนิ้ว หรือเชื้อ / อุจจาระติดกับของเล่นหรือ เครื่องใช้ ดังนั้นจึงมักมีการระบาดของไวรัสโรตาในโรงเรียนเด็กเล็ก หรือสถานเลี้ยงเด็ก

การรักษา

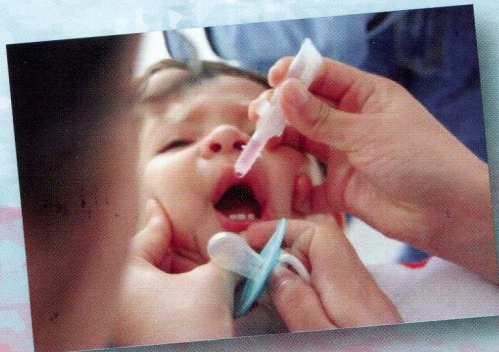
ไม่มีการรักษาเฉพาะ เป็นการรักษาตามอาการ เช่น การให้สารน้ำและเกลือแร่ทดแทน ถ้ามีภาวะขาดน้ำ เป็นต้น

วัคซีนป้องกันโรคอุจจาระร่วงจากไวรัสโรตา

โดยกระทรวงสาธารณสุขขออยู่ระหว่างดำเนินการ เพื่อนำวัคซีนนี้เข้าสู่แผนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของประเทศต่อไป ทำให้ขณะนี้ยังไม่มีให้บริการในโรงพยาบาลรัฐทั่วไป แต่มีให้บริการแบบมีค่าใช้จ่ายในโรงพยาบาลเอกชน โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย หรือโรงพยาบาลของรัฐบางแห่ง

ข้อบ่งใช้วัคซีนป้องกันโรคอุจจาระร่วงจากไวรัสโรตา

ใช้เฉพาะในเด็กเล็ก เป็นวัคซีนชนิดหยอดเข้าทางปาก จำนวน 2 หรือ 3 ครั้ง ขึ้นอยู่กับชนิดของวัคซีน อายุที่ให้วัคซีน คือ 2 และ 4 เดือน ถ้าเป็นชนิดหยอดสองครั้ง และ 2, 4 และ 6 เดือน สำหรับชนิดหยอด 3 ครั้ง โดยวัคซีนสามารถลดการป่วยหรือลดความรุนแรงของโรคได้

โรคอุจจาระร่วงจากไวรัสโนโร

เป็นไวรัสในกลุ่มที่ก่อ "โรคหวัดลงกระเพาะหรือ
สต้อมมัค ฟลู (stomach flu)" มักพบในฤดูหนาว พบได้ทั้งในเด็ก
และผู้ใหญ่

โรคนี้จะปรากฏอาการของโรคหลังได้รับเชื้อเข้าไปเพียง
24 - 48 ชั่วโมง หรือเกิดอาการได้เร็วกว่านั้น อาการที่พบบ่อย ใช้
หนาวสั่น ปวดศีรษะ ปวดเนื้อปวดตัว อาเจียน ปวดท้องมาก ท้องเสีย
อ่อนเพลีย อาการของโรคจะเป็นอยู่ไม่นานเพียงวันสองวันและอาการ
มักไม่หนักแต่ผู้ป่วยจะมีความรู้สึกที่ไม่สบายมากๆ

สำหรับเด็ก ผู้สูงวัยผู้ที่มีภูมิคุ้มกันอ่อนแอ มักมีอาการมากกว่า
หนุ่มสาว โรคสามารถแพร่ติดต่อกันจากคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่ง
ได้โดยง่ายตาย

การติดเชื้อ อาจติดโดยเข้าทางการรับประทานอาหาร
เครื่องดื่ม ติดจากผู้ปรุงหรือบริการอาหาร ติดจากจาน ชาม ช้อน
ผ้าเช็ดอุปกรณ์ อาหารที่ก่อการติดเชื้อบ่อย ได้แก่ หอยนางรมสด
ลวก หรือปรุงไม่สุกทั่วถึง ผู้ที่ติดเชื้อแล้วจะแพร่เชื้อต่อไปได้อีกประมาณ
สามวัน

โรคนี้แล้วป่วยได้อีกเพราะไวรัสมีหลายสายพันธุ์จึงติดเชื้อ
ต่างสายพันธุ์ซ้ำอีกได้

โรคอุจจาระร่วงจากไวรัสโนโร ไม่มีวัคซีนป้องกันโรค และ
ไม่มีวิธีการรักษาโดยเฉพาะ เป็นการรักษาตามอาการเท่านั้น เช่น
ให้ดื่มน้ำละลายผงน้ำตาลเกลือแร่ (โอ อาร์ เอส) เพื่อป้องกันการขาดน้ำ
ไม่ควรซื้อยาฆ่าเชื้อกินเองเพราะโรคเหล่านี้สามารถหายได้เอง

การป้องกันโรคอุจจาระร่วงจากเชื้อไวรัส

สามารถป้องกันได้โดย

1. **หมั่นล้างมือให้สะอาด**ด้วยน้ำและสบู่หรือเจลล้างมือทั้งก่อนปรุงประกอบอาหาร และหลังการใช้ห้องน้ำ
2. **กำจัดขยะมูลฝอย** เศษอาหารเพื่อไม่ให้ เป็นแหล่งเพาะพันธุ์แมลงวัน หนู สัตว์กัดแทะ และสัตว์อื่นๆ
3. **รับประทานอาหารที่ปรุง** “สุก ร้อน สะอาด” และไม่รับประทาน อาหารสุกๆ ดิบๆ โดยเฉพาะอาหารที่ปรุงจากเนื้อสัตว์อาหารทะเล
4. **ล้างผักและผลไม้ให้สะอาด** หลีกเลี้ยงน้ำและอาหารที่ไม่สะอาด
5. **ทำความสะอาดอุปกรณ์** ของเล่น และเสื้อผ้าของผู้ป่วย โดยใช้ น้ำยาทำลายเชื้อที่มีส่วนผสมของโซเดียมไฮโปคลอไรต์ เช่น ผงฟอกขาว น้ำยาซักผ้าขาว เป็นต้น

อาหาร / น้ำ เลี่ยง
ต่อโรคอุจจาระร่วง
จากไวรัส

ถ้ามีอาการอุจจาระร่วงให้ดื่มน้ำละลาย ผงน้ำตาลเกลือแร่ (โอ อาร์ เอส) เพื่อป้องกันการขาดน้ำ ไม่ควรซื้อยามาเชื่อกินเอง เพราะโรคเหล่านี้สามารถหายได้เอง หากผู้ป่วยมีอาการไม่ดีขึ้น ยังถ่ายบ่อย อาเจียน อ่อนเพลีย โดยเฉพาะในเด็กเล็กและผู้สูงอายุขอให้รีบพบ แพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขใกล้บ้าน”

สำนักสื่อสารความเสี่ยงและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ

กรมควบคุมโรค โทร. 0 2590 3855 หรือ

สายด่วนกรมควบคุมโรค 1422

www.riskcomthai.org

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control